

Vlaamse
overheid

Water+
Land+
Schap

[DE VLAAMSE
VEERKRACHT]

Weerbaar Water-Land-Schap Wissenbos: hoe een landbouwgebied weerbaar maken voor 2050?

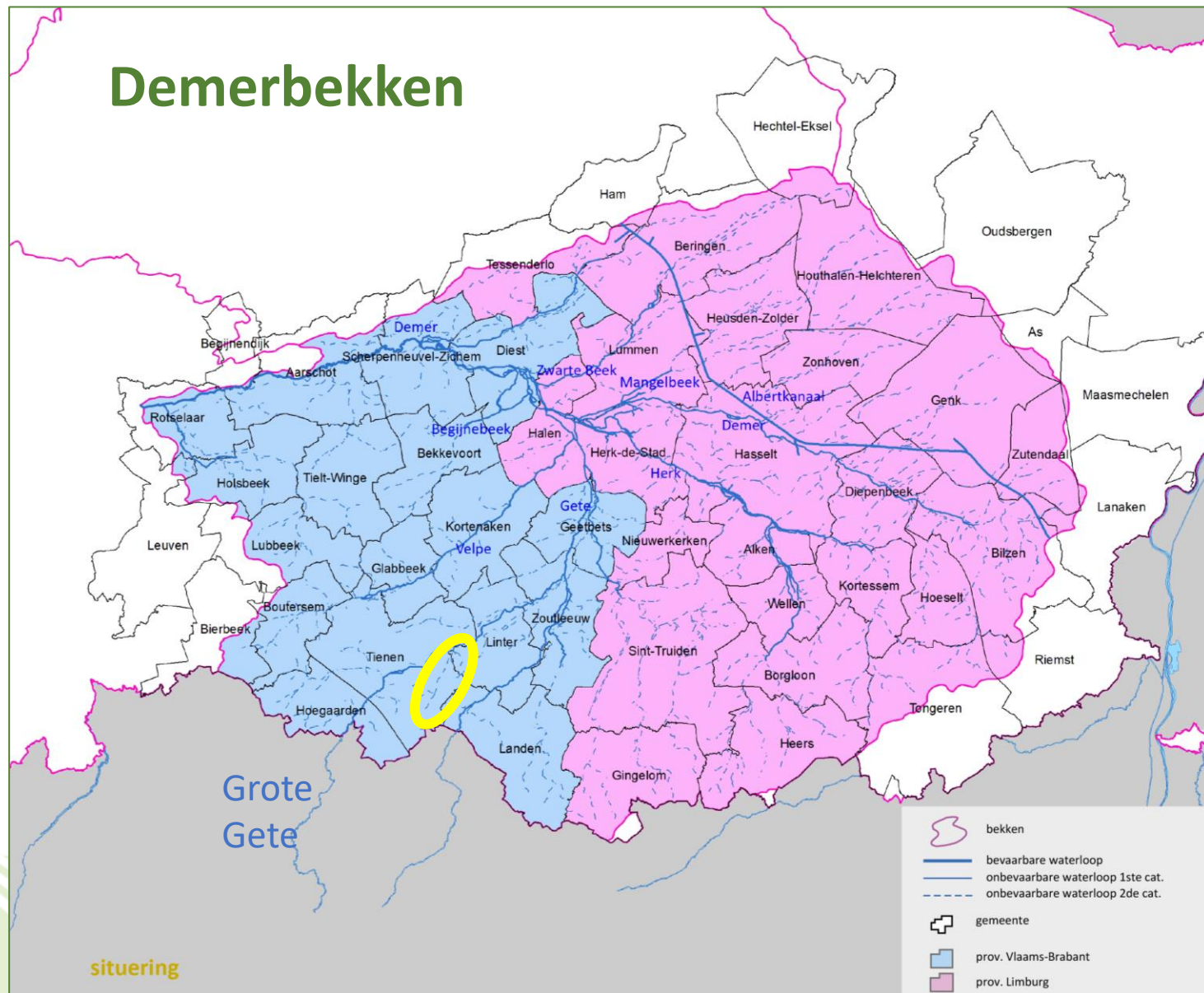
CIW

Brussel, 29/01/2025

Stroomgebied Wissenbos

Demerbekken

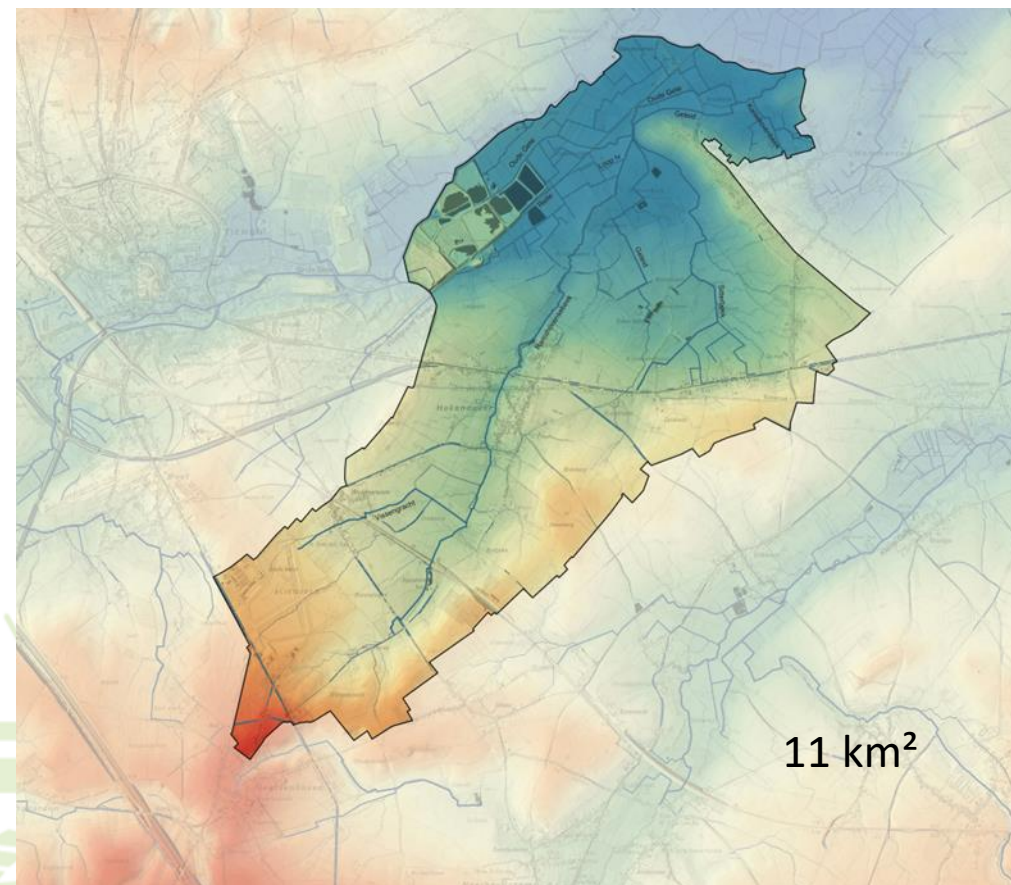
Stroomgebiedbeheerplan:

- Beek- en valleierherstel
 - Erosiebestrijding
- (Actiefiches 4B_B_0302 + 8B_A_0146)

HWDP Getestreek

Water+Land+Schap

Totaalplan 'Ruimte voor de Getes'

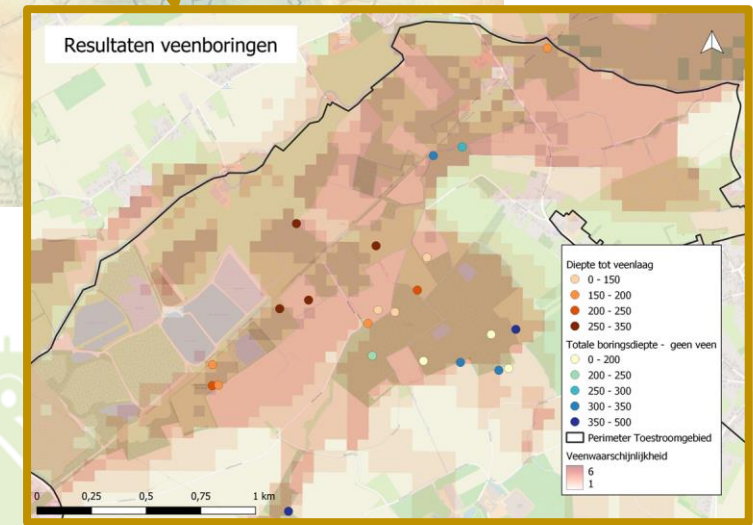
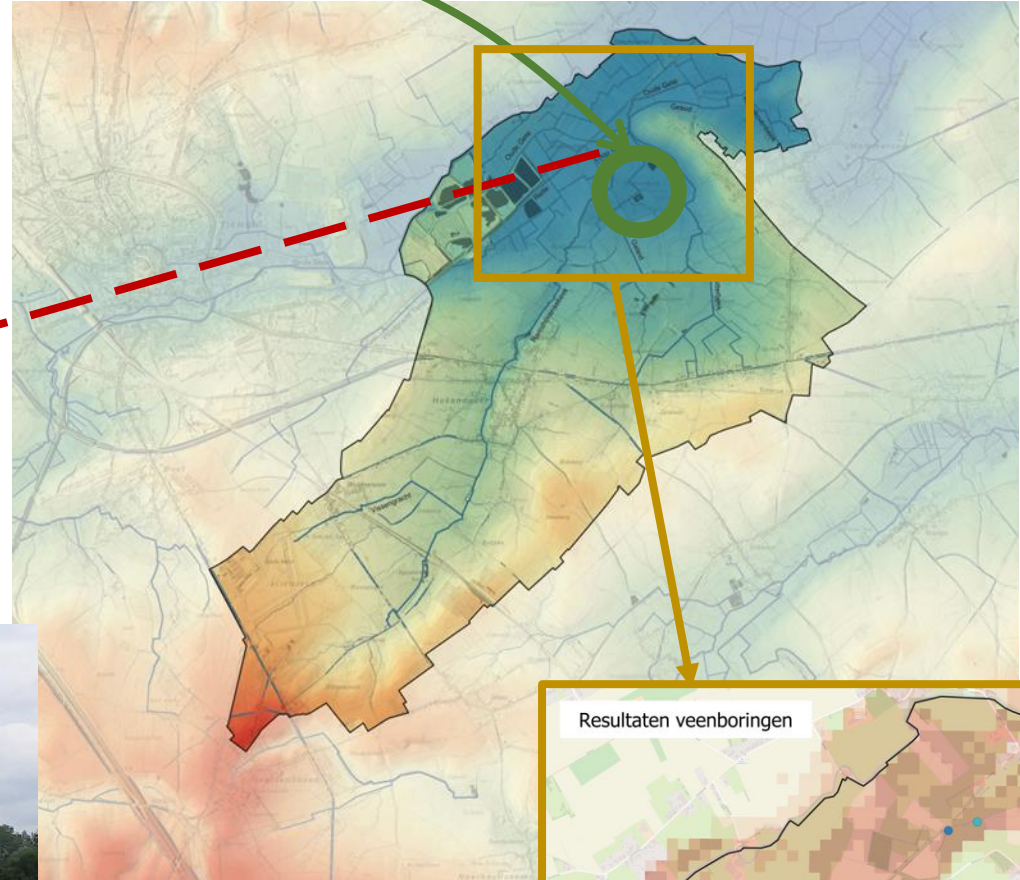

Stroomgebied Wissenbos

Stroomgebied Wissenbos

VEN-gebied

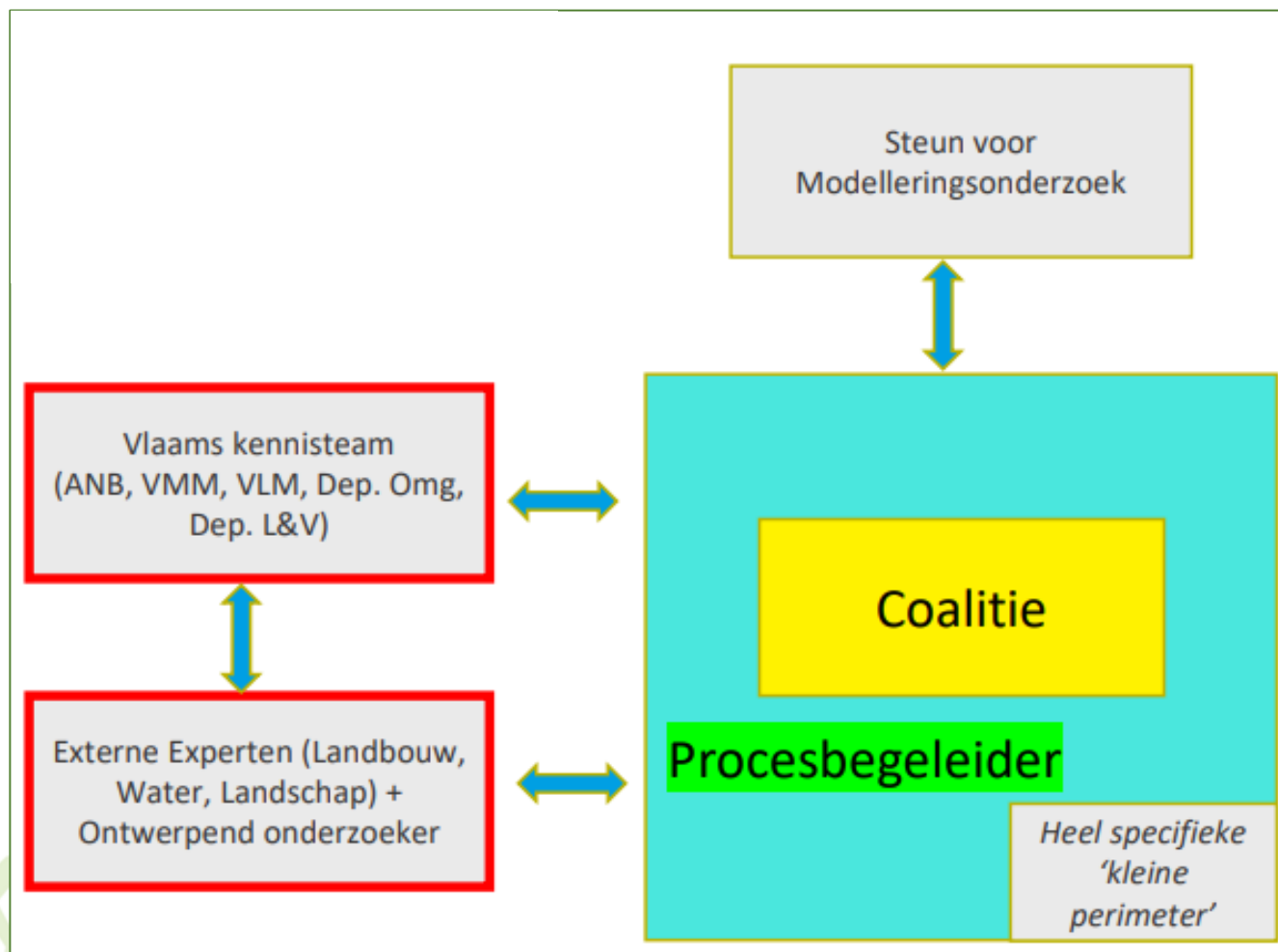
Vanuit VLM

Weerbaar
Waterland

Ons voorbereiden op wat al gebeurt

Ontwerpend
onderzoek: Cluster

Watermodellering: Sumaqua
Landbouwmodellering: Bodemkundige
Dienst van België

Gebiedswerking
Getestreek
(provincie/RL/gemeenten)
+ Bekkensecretariaat
+ Natuurpunt
+ Boerenbond
+
Watering/Fluvius/Aquafin
/jagers/...

Procesbegeleiding: Createlli

Ons proces

Regiekamer + expertenoverleg

Provincie
Createlli
VLM
Regionale Land-
schappen

Sumaqua
Bodemkundige dienst
Cluster

Lokale Werkkamer

Stad Tienen
Gemeente Linter
Fluvius
Aquafin
Bekkensecretariaat
Natuurpunt
Boerenbond

Erosiecoördinator
VMM
Watering Grote Gete
Praktijkpunt Landbouw
Agentschap Landbouw en
visserij
ANB

Werkgroepen

Water
Stad Tienen
VMM
Fluvius
Sumaqua
Aquafin
Cluster

Landbouw
Stad Tienen
Agentschap L&V
Boerenbond
Bodemkundige
Dienst
Praktijkpunt
Landbouw
Erosiecoördinator

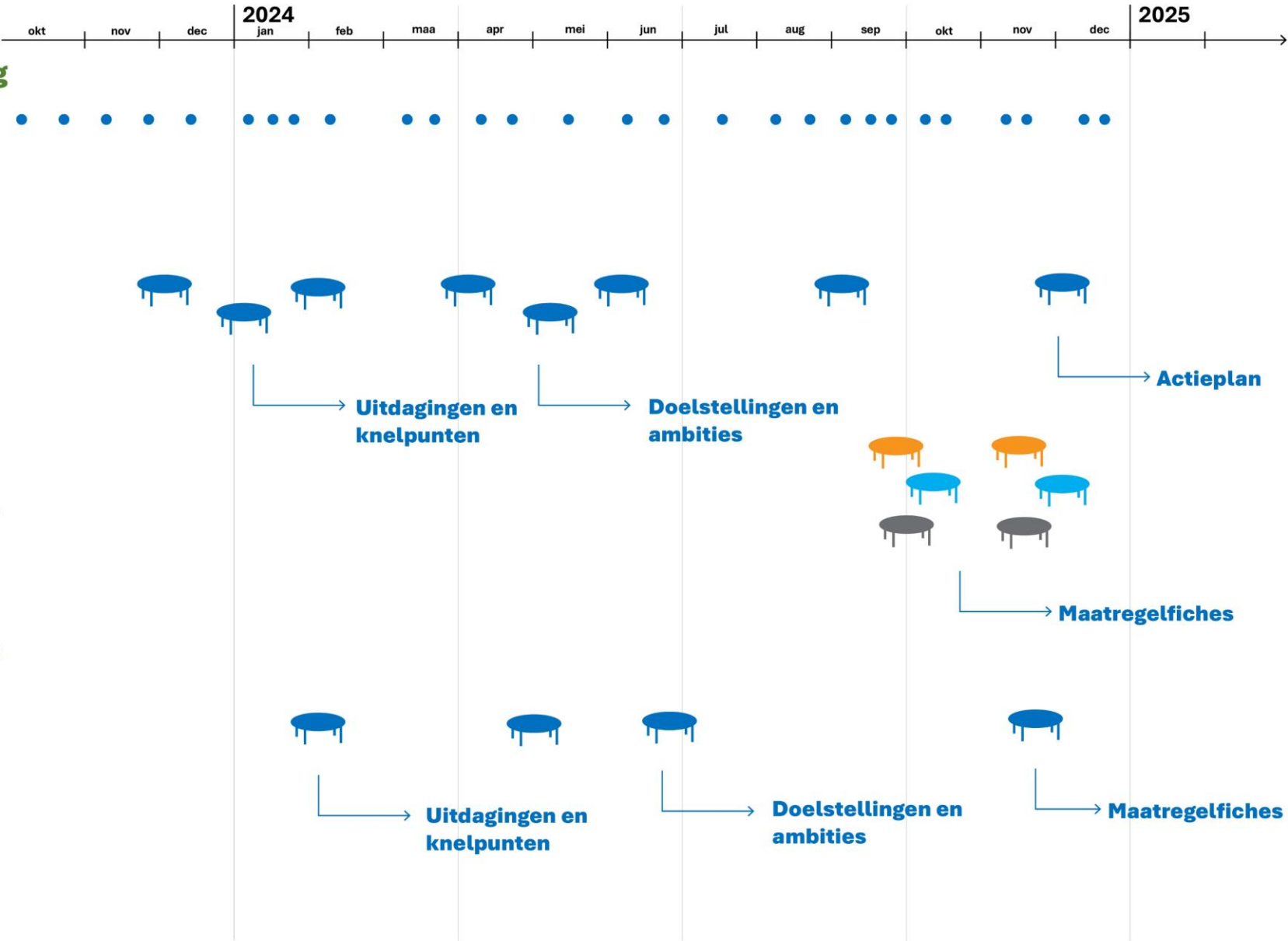
**Wegen en
bebouwing**
Stad Tienen
Gemeente Linter
Fluvius

Met landbouwers en inwoners

x landbouwers
x inwoners
regiekamer
Cluster
Createlli
Sumaqua
Bodemkundige
Dienst

Bilateraal met partners

Fluvius
Watergroep
iFlux
CBS Linter
Natuurpunt
...

Welke doelen voorop gesteld?

- Wateroverlast (*bescherming Hakendover dorp + cluster landbouwbedrijven*)
- Droogte (bodemvocht, grondwater, laagwaterdebiet)
- Erosie
- Landbouw
- Natuur

Overzicht van de maatregel-doelen

DROOGTE	Maatregelen?	Invulling doelen?
Bodemvocht	Bronmaatregelen op 850 hectare + 500 hectare opgestuwd + 88 hectare wadi's (=60 mm extra grondwater per jaar)	Bodemvocht OK (behalve T5 en T10; T50 blijft hoog)
Grondwater & laagwaterdebieten	Bronmaatregelen op 850 hectare + 500 hectare opgestuwd + 88 hectare wadi's	Grondwater OK voor 1 op 2 jaar, extremen getemperd, maar geen extra irrigatiemogelijkheden
WATEROVERLAST	Maatregelen?	Invulling doelen?
Pietdebiet opwaarts Hakendover	13.000 m ³ poelen + 94.000 m ³ buffering basis + 10.000 m ³ (T20) tot 37.000 m ³ (T100)	Doel behaald, reductie huidige risico's!
Piekdebieten afwaarts Hakendover	30.000 m ³ poelen + 26.000 m ³ (T5), 50.000 m ³ (T20) tot 60.000 m ³ (T100)	Doel behaald

NB: "maatregel op X hectare" wil zeggen dat deze X hectare aangesloten is op een maatregel, maar niet dat de maatregel deze ganze oppervlakte inneemt!

Ambitieplan

8. Dynamische en adaptieve sponsgemeenschap (onderzoek, educatie/sensibilisatie/piloottrajecten, monitoren evoluties, sponsbrigade)

Een reactieve sponsgemeenschap

Een adaptief sponslandschap

Maximalisatie van een natuurlijk werkend watersysteem

4. Een waterinfrastructuur met voldoende bufferend vermogen
5. Grachtensysteem in de vallei van de Grote Gete optimaliseren
6. Weerbare landbouwbedrijven (klimaatbestendige bedrijfsvoering en teeltkeuze)
7. Klimaatrobuuste dorpskern Hakendover

1. Abiotisch systeem (bodem, grond- & oppervlaktewater)
2. Biotisch systeem (veen & biodiversiteit)
3. Afstemming tussen plaats in het landschap, bodemkenmerken en bodemgebruik

Actieplan

27 Maatregelfiches, 6 Geïntegreerde projecten

AMBITIES

Via principes

Iedereen moet steentje bijdragen

Verhard & Onverhard

Maatregelen zijn op lange termijn duurzaam

Collectieve acties zijn nodig

Tijd nodig om draagvlak en kennis op te bouwen

Snelle resultaten op terrein nodig

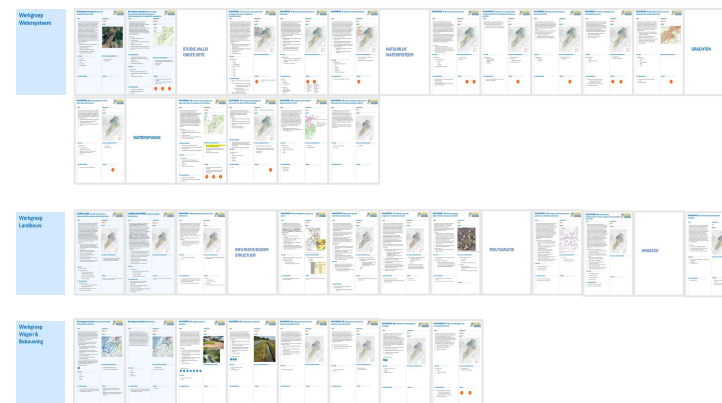
Via werkgroepen, terreinbezoek, landbouwoverleg, ...

WATER

LANDBOUW

WEGEN EN BEBOUWING

MAATREGELFICHES & GEÏNTEGREERDE PROJECTEN

Actieplan 27 Maatregelfiches, 6 Geïntegreerde projecten

Water- systeem

STUDIE VALLEI
GROTE GETE

NATUURLIJK
WATERSYSTEEM

GRACHTEN

WATEROPVANG

Landbouw

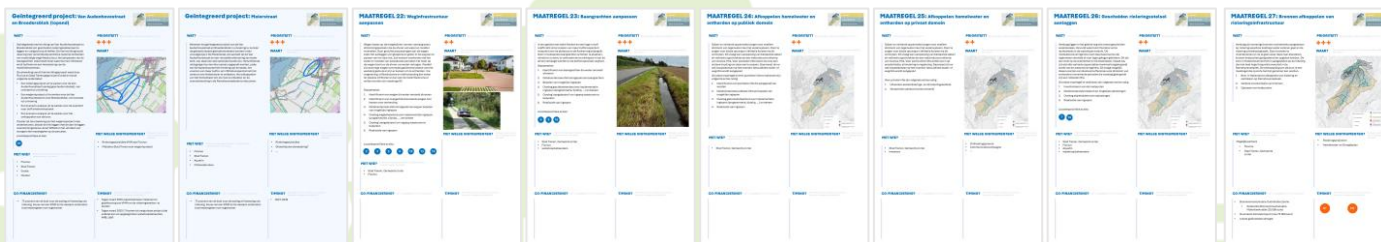

INFILTRATIE/BODEM
STRUCTUUR

TEELTVARIATIE

IRRIGATIE

Wegen en bebouwing

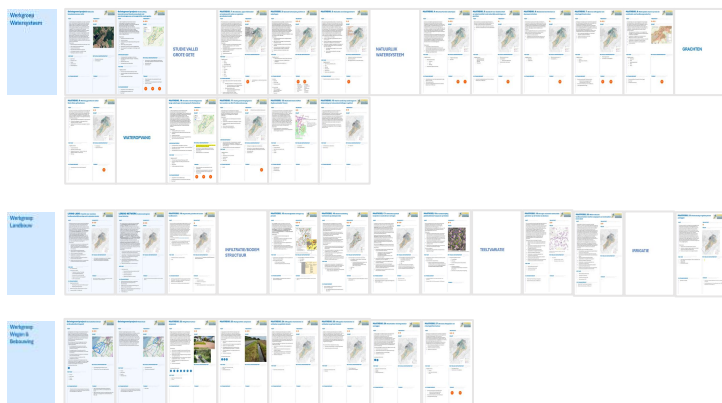

Wat? Waar?
Prioriteit?
Opportuniteit?
Partners?
Instrumenten?
Cofinanciering
Timing?

Actieplan

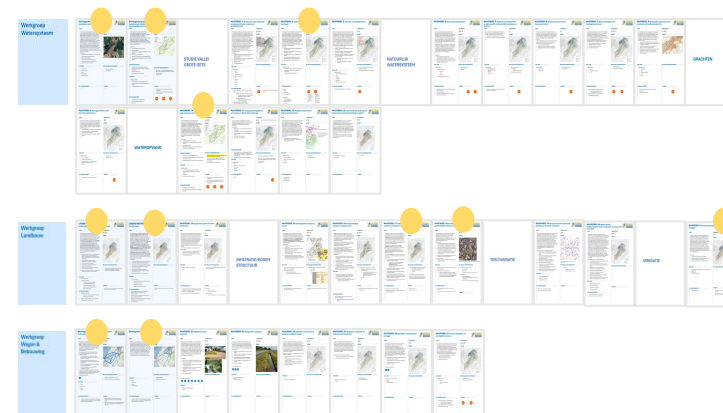
27 Maatregelfiches, 6 Geïntegreerde projecten

MAATREGELFICHES & GEÏNTEGREERDE PROJECTEN

Via criteria:

- Draagt het geheel aan acties bij aan de ambities?
- Zet het geheel van acties in op drie pijlers van water – landbouw – landschap?
- Is er bereidheid?
- Is er een opportuniteit ?
- Is de actie geen regulier beleid?
- Draagt de actie bij aan weerbaarheid tegen droogte en wateroverlast?
- Is de actie impactvol?
- Voldoende uitvoeringsgericht?

Overzichtskaart

Studie Vallei Grote Gete

Door bijkomende fluxsensoren, peilsondes en bodemvochtsensoren te plaatsen in de vallei kan de werking van het watersysteem beter doorgrond worden. De metingen kunnen verwerkt worden in een grondwatermodel zodat in een volgende stap een gewenst grondwaterregime voor de vallei bepaald kan worden.

Lerend Netwerk

De oprichting van een lerend netwerk tracht deze brede uitrol te stimuleren door landbouwers warm te maken via voordelen zoals gratis adviesverlening op maat, jaarlijkse koolstofmetingen, toegang tot organisch koolstof, ... In ruil gaan ze een engagement aan om een jaarlijks leermoment bij te wonen, kennis uit te wisselen en bodemmaatregelen uit te voeren.

Living Labo 1

Uittesten verdienmodellen natte teelten en alternatieve landbouwpraktijken in landbouwbedrijf

Living Labo 2

Uittesten verdienmodellen droogteresistente teelten en alternatieve landbouwpraktijken in landbouwbedrijf

Geïntegreerd Project Robuuste Vallei

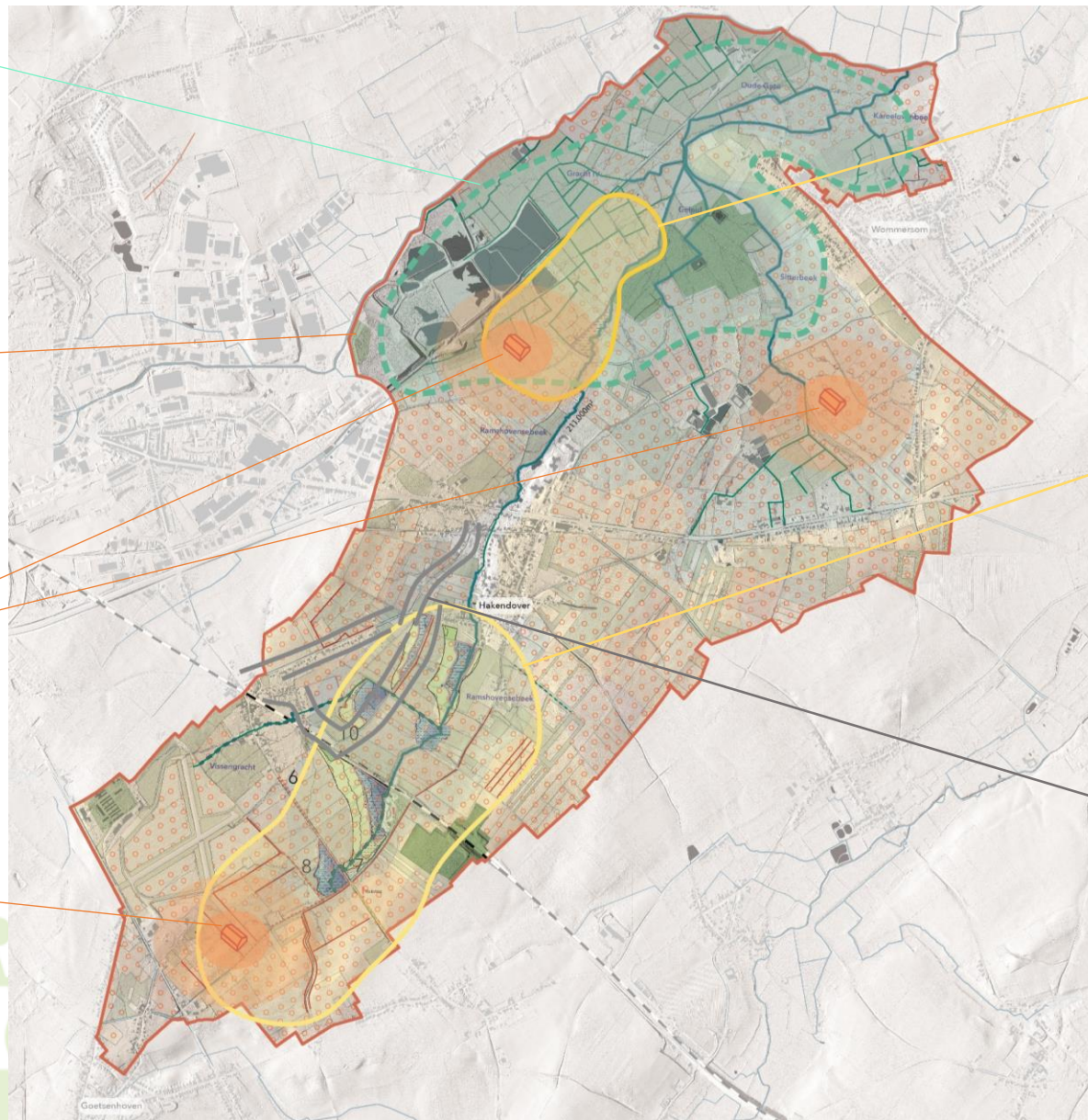
Vanuit de ambitie om het natuurlijk watersysteem zo goed mogelijk te herstellen, en tegelijk aandacht te hebben voor de leefbaarheid van de landbouwsector, is er nood aan een geïntegreerd project dat een stapsgewijze transitie voor dit benedenstrooms gebied verkent.

Geïntegreerd Project Bovenstroomse bufferzones

In het stroomgebied is er bovenstrooms nood aan buffercapaciteit om Hakendover te vrijwaren van overstromingen. Deze zones blijven in landbouwgebruik maar vangen water op in tijden van overlast, Tegelijk wordt de afstroom van de velden en wegen gereduceerd aan de hand van brongerichte maatregelen.

Geïntegreerd Project Herinrichting wegen

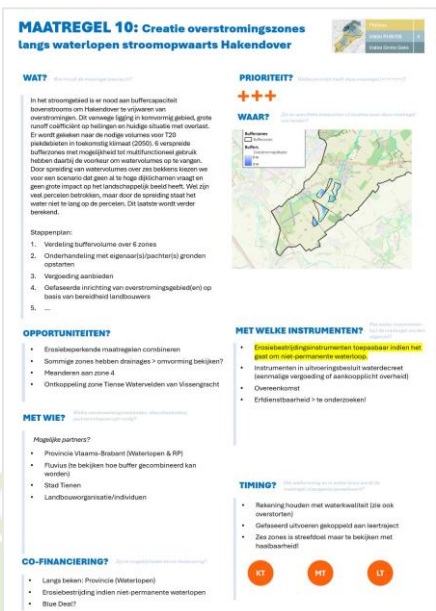
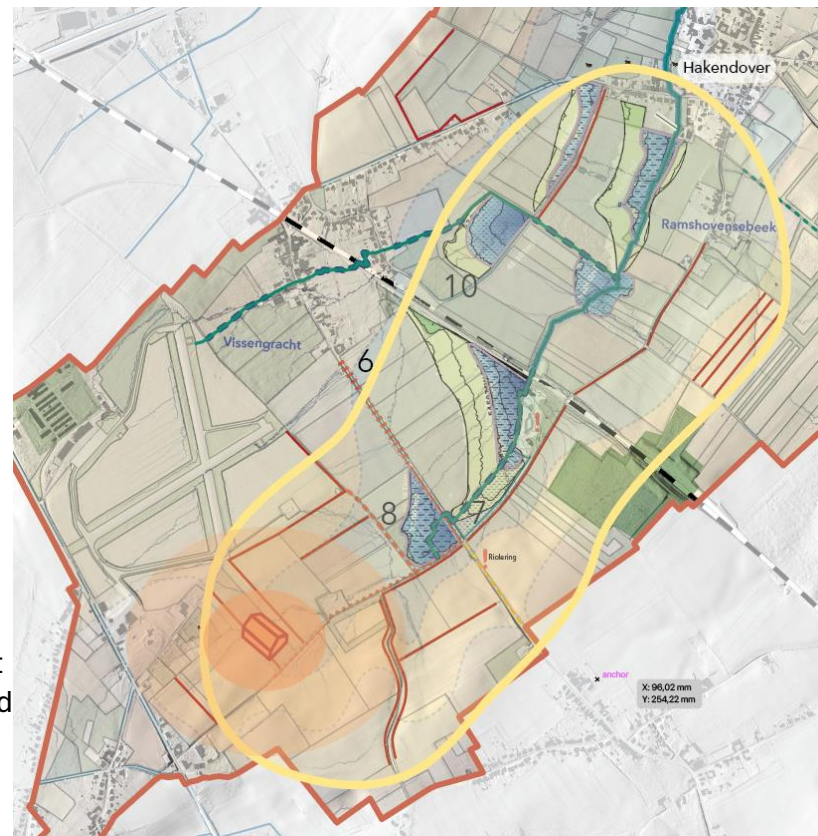
Geïntegreerde herinrichting van Audenhovestraat en Broedersblok, met mogelijke uitbreiding naar Meierstraat om gescheiden rioleringsstelsel aan te leggen en vuilvracht op te heffen. De herinrichting houdt rekening met verschillende ambities zoals het ontharden van overbodige weginfrastructuur, het aanpassen van de baangrachten zodat deze meer water kunnen infiltreren en/of bufferen, een herordening van de mobiliteitsstromen en afstromend regenwater van velden tegenhouden.

- Hakendover beschermen van overstromingen (T20 toekomstig klimaat 2050)
 - De bovenstroomse spreiding in 6 buffervolumes langs de Vissengracht en de Ramshovensebeek met mogelijkheid tot multi-functioneel gebruik
 - **Stap 1: gesprekken met landbouwers opstarten en overstromingsduur en –diepte onderzoeken ifv multi-gebruik**
- Gekoppeld aan uitrol van brongerichte maatregelen (grasbufferstroken, houtkanten met micro-depressies, swales, ...)

- Provincie Vlaams-Brabant
- Erosiecoördinator
- Landbouworganisatie/individueen
- Stad Tienen
- Fluvius (koppelkans herinrichting Van Audenhovestraat en Broedersblok)

- Erosiebestrijdingsinstrumenten: indien niet-permanente waterlopen!
- Instrumenten in uitvoeringsbesluit waterdecreet (eenmalige vergoeding of aankoopplicht overheid)
- Overeenkomst/erfdienstbaarheid > te onderzoeken?
- Instrument Departement Omgeving?

Aankoop perceel +
ecologisch inrichten als
"bovenstrooms moeras"

Variabele
grasbufferstroken

Aanplanten KLE
langs rand
overstromingsgebied

Perceel herverkavelen
en omvormen tot grasland

Overzone
ecologisch inrichten
25m aan elke oever

Variabele
grasbufferstroken

Heropenen trage weg

Variabele grasbufferstroken

Oeverzone overstromingsgebied
ecologisch inrichten (25m/oever)

Variabele
grasbufferstroken

Perceel aankopen en
rietmoeras aanleggen
om overstort op te vangen

Aanplanten houtkant
boven holle weg

Meer info?

https://www.vlm.be/nl/projecten/vlm-projecten/waterlandschap/weerbaar_waterland

**Vlaamse
overheid**

NBS4LOCAL

**Water+
Land+
Schap**

**[DE VLAAMSE
VEERKRACHT]**

Contactpersonen:

An Steegen – an.steegen@vlaamsbrabant.be

Marie van Loon – marie.vanloon@vlaamsbrabant.be